Luontoreitistöjen suunnittelu ja kehittäminen edellyttää monialaista yhteistyötä

28.9.2017

Tammikuussa 2017 käynnistyneessä hankkeessa *“Outdoors Etelä-Pohjanmaa luontokohteet tunnetuksi”* katsomme luontoreitistöjen kehittämistä matkailulinssien läpi, joten näkökulmamme määrittyy pitkälti sen ehdoilla. Olemme huomanneet, että yhteistyö on kuitenkin asia, joka pysyy yhtenä tärkeimmistä teemoista näkökulmasta riippumatta. Ilman laaja-alaista yhteistyötä emme pääse tavoitteisiimme rakentaa alueen luontoreitistöistä vetovoimaisia ja toimivia vierailukohteita niin matkailijoille kuin paikallisille asukkaillekin.

Olemme hankkeen alkumetreillä kartoittaneet Etelä-Pohjanmaan luontoreittejä (vaellus, pyöräily ja melonta) ja jo nyt todenneet, että reitistöjen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee ottaa huomioon laaja joukko toimijoita, kuten esimerkiksi Metsähallitus, kunnat ja kaupungit, yritykset, alueelliset matkailuorganisaatiot, kehittäjät, järjestöt, seurat, koulutusorganisaatiot, maanomistajat, paikalliset, matkailijat, luonnonsuojeluorganisaatiot, kyläyhdistykset, myynti- ja markkinointitahot ja muu media. Unohdinko jonkin tahon? Todennäköisesti. Jo tämä lista kertoo meille, että näkökulmastamme riippumatta suuri joukko toimijoita tulee osallistaa tähän kehittämistyöhön. Sen lisäksi kunkin toimijan rooli tulee olla selkeästi määritelty jatkuvuuden varmistamiseksi. Miten tämä sitten onnistuu?

Yhdessä enemmän

Alkuun palapelin kokoaminen tai edes sen ajattelu saa pään pyörälle. Kuka kartoittaa? Luokittelee? Neuvottelee? Suunnittelee? Tuotteistaa? Tarjoaa tukipalveluita? Kouluttaa? Markkinoi? Ylläpitää? Valtakunnallinen hanke Outdoor Finland tukee tätä työtä laatimalla tuotesuosituksia kehittäen luonto- ja reitistökohteiden laatua Suomessa. Samaan aikaan useassa maakunnassa on käynnissä oma Outdoor-koordinaatiohanke kuten meilläkin. Tämän lisäksi seudulliset tahot kartoittavat ja luokittelevat uusia reittejä.

Näiden hankkeiden lisäksi tulisi aktivoida toimijat kunnissa, kaupungeissa, yrityksissä, seuroissa ja yhdistyksissä. Yksin kukaan ei voi viedä tätä asiaa eteenpäin, joten sanonta ”yhdessä enemmän” on siis osuva. Laaja-alainen yhteistyö mahdollistaa myös kaikkien toimijoiden aktivoinnin kestävän matkailun ja luonnonvarojen käytön periaatteiden mukaisiin toimenpiteisiin.

On siis tärkeää, että on olemassa taho, joka koordinoi kehittämistyötä valtakunnallisesti ja alueellisesti. Alueellamme olemme SeAMKissa ottaneet hankkeen puitteissa tärkeän roolin edistäessämme yhteistyötä ja tukemalla näin luontoreittien vetovoimaisuutta ja tunnettuutta. Hankkeen jälkeen toimijoilla tulisi olla riittävä tieto saatavilla jatkaa kehittämistä ja ylläpitoa lähiseudun luontoreiteillä. Hankkeessa on syntynyt jo tähän mennessä useita uusia hankeaihioita, joiden teemoja voisivat olla esimerkiksi digitaaliset ratkaisut,

virtuaaliluonto, uudet liiketoimintamallit tai monialainen palvelukonseptointi luontomatkailussa.

Niin Etelä-Pohjanmaalla kuin muuallakin Suomessa on upeita vaellus-, pyöräily- ja melontareittejä (ks. mm. Luontoon.fi ja Retkipaikka) jotka vaativat huolenpitoa, saavutettavuuden ja tietoisuuden lisäämistä sekä retkeilyä tukevia palveluita - miksei aloitettaisi tätä työtä jo tänään?

Outdoors Etelä-Pohjanmaa luontokohteet tunnetuksi -hankkeen toteutusaika on 1.1.2017-31.3.2018 ja hallinnoijana toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Hanketta rahoittaa E-P:n ELY-keskus Manner-Suomen maaseudun kehittämisen Maaseuturahastosta.

Kirjoittaja **Jenny Janhunen**, YTM, matkailun lehtori, SeAMK liiketoiminta ja kulttuuri